

Aan : Bestuurlijk overleg Regionaal Kader Prestatieafspraken Midden-Limburg
Van : Werkgroep kwetsbare burgers
Datum : 20 september 2017
Onderwerp : Startnotitie opdracht regionale werkgroep passende huisvesting en begeleiding kwetsbare burgers

In het 'Regionaal Kader Prestatieafspraken Midden-Limburg 2017 t/m 2020' hebben gemeenten, woningcorporaties en huurdersorganisaties het volgende afgesproken:

De corporaties en individuele gemeenten stellen een samenwerkingsovereenkomst kwetsbare burgers op teneinde te komen tot afspraken over huisvesting en begeleiding van kwetsbare burgers.

Daarbij is afgesproken dat de partijen bestaande ervaringen benutten, zoals de deelname van Echt-Susteren aan Housing Westelijke Mijnstreek en het Convenant Kwetsbare Burgers van de gemeente Roermond.

In de werkagenda 2017 is die afspraak ook opgenomen: partijen stellen per gemeente samenwerkingsovereenkomsten op met afspraken over huisvesting en begeleiding van kwetsbare burgers.

Werkgroep kwetsbare burgers

Onder leiding van Corry Keulen (Woningvereniging Nederweert) is een werkgroep met deze opdracht aan de slag gegaan. Deze regionale werkgroep 'passende huisvesting en begeleiding kwetsbare burgers' (=werkgroep kwetsbare burgers) bestaat verder uit: Danielle van Bilzen (gemeente Roermond), Iwan Loeffen (Domus), Marij Mohr (SHML), Ron Hensen (Wonen Limburg), Saskia Doek (gemeente Weert), Winand Bijlmakers (gemeente Nederweert) en Ton Coolegem (Wonen Zuid). Omdat deze werkgroep voortkomt uit de regionale prestatieafspraken met gemeenten, huurdersorganisaties en corporaties zijn er op dit moment nog geen zorgorganisaties betrokken. De werkgroep wil een vertegenwoordiging van deze partijen op korte termijn uitnodigen mee te doen.

Regionale context en regionaal belang

Brede samenwerking

De opdracht zoals opgenomen in de werkagenda zegt dat we per gemeente samenwerkingsovereenkomsten op willen stellen. Deze werkgroep pleit echter voor gezamenlijke afspraken met de zeven Midden-Limburgse gemeenten en de daar werkzame corporaties. De uitdaging ligt namelijk juist bij het matchen van de vraag van zorgorganisaties naar woningen en het aanbod van corporaties aan woningen. En die match is alleen te maken als we met de zeven gemeenten, de woningcorporaties en ook de zorgorganisaties samenwerken.

Aanhaking bij project Maatschappelijke opvang en beschermd wonen

Een gezamenlijke aanpak past bovendien in de opdracht die de Midden-Limburgse gemeenten zichzelf gesteld hebben. Per 1 januari 2020 wordt de regie op beschermd wonen vanuit centrumgemeente Venlo namelijk 'doorgedecentraliseerd' naar de individuele gemeenten. Daarop zijn de Midden-Limburgse gemeenten nu al aan het voorsorteren. Zij hebben gezamenlijk een projectleider aangesteld om een implementatieplan daarvoor op te stellen. De opdracht van deze werkgroep is daar een onderdeel van.

Leren van reeds bestaande trajecten

Daarnaast is de gemeente Roermond een project gestart met als doelstelling om uit te

werken hoe het aanbod aan passende huisvesting voor bijzondere doelgroepen en de daarbij behorende ondersteuning en zorg, in overeenstemming is te brengen met de behoefte. Geconstateerd is dat dit vraagstuk breder speelt dan alleen de gemeente Roermond.

Herformulering opdracht werkgroep

Op basis van het bovenstaande wil de werkgroep de opdracht als volgt herformuleren:

De zorgorganisaties, corporaties en zeven gemeenten in Midden-Limburg komen tot een gezamenlijke aanpak voor de passende huisvesting en begeleiding van kwetsbare burgers en sluiten waar relevant aan bij lopende initiatieven hiervoor.

Aandachtspunten bij opdracht

a. Passende huisvesting en begeleiding

Passende huisvesting en begeleiding van kwetsbare burgers heeft voor deze werkgroep betrekking op twee situaties:

1. voor mensen die uitstromen uit beschermd wonen of de maatschappelijke opvang is vaker geen match in de vraag van zorgorganisaties naar woningen en het aanbod van corporaties aan woningen. Bij de totstandbrenging van die match ligt een gezamenlijke, regionale opgave. Denk daarbij aan afspraken over: het inbrengen van woningen door corporaties, het stellen van voorwaarden aan zorgorganisaties wat betreft de begeleiding, het spreiden van de doelgroep, afwijzingsgronden, privacy en afstemmen vangnetoverleggen. In dit kader lopen al initiatieven, zoals het Convenant Kwetsbare Burgers Roermond en Housing Westelijke Mijnstreek;
2. daarnaast zijn er mensen die al in een woning van de corporatie wonen en die dan 'kwetsbaar' worden. Denk bijvoorbeeld aan mensen met beginnende dementie. Hoe kunnen we als gezamenlijke partijen er voor zorgen dat zij zo lang mogelijk in hun eigen woning kunnen blijven wonen? En dan op zo'n manier dat het prettig wonen is voor de persoon zelf en dat het ook past in de woonomgeving. Daarbij gaat het dus niet alleen om een passende woning, maar ook om passende begeleiding.

b. Wat zijn kwetsbare burgers?

Geconstateerd is dat er veel verschillende definities zijn van kwetsbare burgers en/of bijzondere doelgroepen. En dat de definitie zowel smal als heel breed kan worden geïnterpreteerd. De werkgroep heeft geconstateerd dat een exacte definitie onmogelijk is. Wat kunnen we dan wel zeggen over 'kwetsbare burgers'?

Ongeveer 85% van de mensen kunnen door corporaties gehuisvest worden zonder dat ze extra begeleiding nodig hebben. Deze mensen worden gehuisvest in sociale woningen puur op basis van hun inkomen. Dat is de taak van de corporaties.

De andere 15% wordt gehuisvest omdat zij -naast hun lagere inkomen- extra begeleiding nodig hebben bij het vinden van een geschikte woning en/of het wonen zelf. En daar zijn gemeenten, zorgorganisaties en woningcorporaties amen verantwoordelijk voor! Maatwerk is nodig voor deze mensen. Want niet het behoren tot een van de doelgroepen is bepalend, maar de omstandigheden maken of een inwoner wel of niet begeleiding nodig heeft bij het – krijgen van een geschikte woning en/of het wonen zelf.

Om toch een beeld te geven waar we het in onze opdracht over hebben, denk aan onder andere de volgende 'kwetsbare burgers':

1. Statushouders (inclusief AMV'ers)
2. Uitstroom uit beschermd wonen
3. Uitstroom uit maatschappelijke opvang
4. Uitstroom uit jeugdzorg en pleegzorg

5. Ex-gedetineerden
6. (Ex-)verslaafden
7. Zwerfjongeren
8. Burgers met een negatieve woonreputatie

c. Inzicht in de doelgroep

Uit ervaring en uit de literatuur blijkt dat er geen scherp beeld is over de kwantitatieve vraag van kwetsbare burgers naar woningen. We kunnen op basis van verschillende bronnen wel proberen een beeld te vormen van doelgroepen met vergelijkbare beperkingen- of redzaamheidsprofielen. Dat doen we door gebruik te maken van al bekende cijfers en voorbeelden uit andere regio's. Die proberen we -zonder grote onderzoeken te doen- op een eenvoudige manier bij elkaar te brengen. Waar nodig vragen we daarvoor medewerking van de gemeenten, woningcorporaties en zorgorganisaties.

Met het oog op het actualiseren van de 'regionale structuurvisie Wonen, zorg en woonomgeving' wordt op dit moment een woningmarktonderzoek gedaan. Hierin wordt ook gevraagd naar de behoeften van bijzondere doelgroepen. De resultaten hiervan kunnen wellicht ook als input gebruikt worden. Daarnaast wil de werkgroep in het kader van 'Passend wonen in de buurt' verkennen hoe de Provincie Limburg kan bijdragen.

Vervolgproces

Na vaststelling van de aangepaste opdrachtformulering gaat de werkgroep aan de slag met vier vervolgstappen. Die vervolgstappen zijn:

1. verbinding zoeken met zorgorganisaties;
2. op basis van gesprekken met zorgorganisaties en de geherformuleerde opdracht bepalen van de samenstelling van de werkgroep;
3. in beeld brengen van de kwantitatieve vraag van de doelgroep en de bestaande concepten;
4. plan van aanpak opstellen om te komen tot een concrete regionale aanpak voor de passende huisvesting en begeleiding van kwetsbare burgers. Dit plan van aanpak vormt dan onderdeel van de brede regionale projectgroep Maatschappelijke opvang en beschermd wonen.

BESLUIT

1. Het bestuurlijk overleg stemt in met de aangepaste opdrachtformulering
2. Het bestuurlijk overleg stemt in met het vervolgproces